

Muistisairaanhoidon ihmisen edunvalvonta yhteistyönä -projekti 2013–2016

Sipoon projektiryhmän kokous

Aika maanantai 16.3.2014 klo 13.30–15.50

Paikka Nikkilän terveyskeskus 3. krs., iso kokoushuone (Jussaksentie 14, Sipoo)

Läsnä Helena Räsänen, palvelujohtaja, ikääntyneiden palvelut, projektiryhmän puheenjohtaja
Maria Aro, sairaanhoitaja, muistihoitaja, Etelä-Sipoon kotihoito
Hans-Eric Christiansson, puheenjohtaja, Sibbo Svenska Pensionärsförening r.f.
Paula Lappalainen, osastonhoitaja, akuutti- ja kuntoutusosasto
Antti Lemetyinen, toimintaterapeutti, Suvituuli, Suvikuja
Anders Mickos, johtava lääkäri
Mikaela Mickos, terveyskeskuslääkäri, Söderkullan terveysasema
Paula Perälä, kotihoidon ohjaaja, Pohjois-Sipoon kotihoito
Veli-Matti Ponkala, palvelujohtaja, aikuissosiaalityö
Hanne Pyykönen, muistikoordinaattori, muistipoliklinikka
Elina Ravanne, ylitarkastaja, julkinen notaari, Itä-Uudenmaan maistraatti, Vantaan yksikkö
Marja Rosenberg, sairaanhoitaja, avovastaanotto
Jaana Sundvall, yleinen edunvalvoja, Itä-Uudenmaan oikeusaputoimisto, Porvoon toimipiste
Tuula Wackström, kotihoidon palvelupäällikkö
Aila Vatjus-Anttila, yhdistyksen tiedottaja, vanhusneuvoston jäsen, Sipoon eläkkeensaajat ry
Nina Weckman, palveluohjaaja, vanhusneuvoston sihteeri, ikääntyneiden palvelut
Jens Weckström, etuuskäsittelijä, aikuissosiaalityö
Henna Nikumaa, projektijohtaja, Suomen muistiasiantuntijat ry
Elina Koponen, projektikoordinaattori, Suomen muistiasiantuntijat ry, projektiryhmän sihteeri

Poissa Kaarlo Kuntsi, vanhusneuvoston puheenjohtaja
Markku Luukkanen, kotihoidon lääkäri
Kirsi Venäläinen, lähihoitaja, Suvirinne

1. Kokouksen avaus ja asialistan hyväksyminen

Projektiryhmän puheenjohtaja Helena Räsänen toivotti tervetulleeksi ja läsnäolijat esittäytyivät. Asialista hyväksyttiin.

2. Edellisen kokouksen muistio

Edellisen kokouksen muistioon ei ollut huomautettavaa.

3. Projektin ajankohtaiset kuulumiset

Aluksi kerrattiin projektiryhmän tehtävä ja tarkastettiin kokoonpano. Projektiryhmä on täydentynyt ja uusia jäseniä ovat Veli-Matti Ponkala ja Jens Weckström aikuissosiaalityöstä sekä Marja Rosenberg avovastaanotolta. Omaisedustaja Kaarina Haikonen on jäänyt pois

projektiryhmästä, mutta jatkaa aktiivista osallistumista Ohjaus ja neuvonta -työryhmässä. Keskusteltiin asiakasnäkökulman tärkeydestä projektissa ja sovittiin, että Paula Perälä kysyy erästä muistisairaanhoidon omaishoitajaa mukaan projektiryhmään jatkossa. Henna Nikumaa kertoi uusille projektiryhmän jäsenille lyhyesti projektin tavoitteista, tavoiteltavista tuloksista ja tuotoksista sekä yhteistyökumppaneista.

Henna Nikumaa esitteli ajankohtaiset kuulumiset projektin etenemisestä Rovaniemellä sekä yhteistyöstä muistikoordinaattoriverkoston, maistraattityöryhmän ja Muistiliitto ry:n kanssa. Lisäksi hän kertoi projektissa parhaillaan työn alla olevasta oikeudellisen ennakkoinnin oppaasta, jota tehdään yhdessä useiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Oppaan ensimmäinen, hyvin raakilemainen luonnos on nyt kasassa ja sitä käsitellään opasta työstävän työryhmän kokouksessa maaliskuun lopussa. Tällöin mukana on myös graafisen suunnittelun ammattilainen. Kuten aikaisemminkin on puhuttu, opas on tarkoitettu ensisijaisesti ikäihmisille ja muistisairauden lievässä vaiheessa oleville henkilöille, mutta sitä voivat hyödyntää myös ammattilaiset ohjauksen ja neuvonnan työkaluna. Opas kirjoitetaan sekä suomeksi että ruotsiksi. Tavoitteena on, että alkusyksystä 2015 on valmiina ensimmäinen taittoversio oppaasta ja sitä voidaan pilotoida Sipoossa ja Rovaniemellä sekä oppaan työstämisessä mukana olevien tahojen toiminnassa. Pilotoinnin pohjalta tehtävien muutosten jälkeen opas on kokonaisuudessaan valmis alkuvuodesta 2016.

4. Projektin eteneminen Sipoossa

- kehittämiskohteiden työryhmien puheenvuorot

Käytiin läpi jokaisen työryhmän työskentelyn tämän hetkinen tilanne: suunnitelmat toimenpiteiksi ja toteutuksen eteneminen.

Oikeudelliset ennakkoinnin keinot -työryhmän vastuhenkilö Hanne Pyykönen kertoi työryhmän keskittyneen Sipoon hoitotahtolomakkeen työstämiseen. Ensimmäinen luonnos hoitotahtolomakkeesta oli lähetetty projektiryhmälle etukäteen asialistan liitteenä ja luonnoksesta keskusteltiin vilkkaasti. Projektiryhmä ehdotti hoitotahtolomakkeeseen joitakin lisäyksiä (mm. elinluovutusta koskeva kohta) ja muokkauksia (mm. lääketieteellisiin tutkimuksiin osallistumista koskeva osio selkeämmäksi). Ehdotukset kirjattiin tarkasti ylös lomakkeen luonnokseen, ja työryhmä jatkaa työskentelyä näiden kommenttien pohjalta. Pyykönen mainitsi, että lisäksi työryhmällä on tavoitteena tehdä ohjeistus hoitotahtolomakkeen kirjaamisesta potilastietojärjestelmään sekä suunnitella sitä, että mistä hoitotahtolomakkeita olisi saatavilla.

Lääkärinlausuntopohjan pilotointi ja lausunnon laatimisen käytännöt -työryhmän vastuhenkilö Anders Mickos kertoi työryhmän määritelleen kaksi päätehtävää: 1) valtakunnallisen lääkärintoimintotyöryhmän tukeminen kannanotoilla ja lausuntopohjan pilotoinnilla ja 2) käytännön ohjeiden ja koulutuksen tarjoaminen lääkärintoimintokäytännöistä Sipoon lääkäreille ja hoitajille. Mickos kertoi, että työryhmän kahdessa kokouksessa on käsitelty, kommentoitu ja myös yhdessä työstetty eteenpäin maistraattien holhous-toimien asiantuntijoiden tekemiä lääkärintoimintopohjia. Tällä hetkellä on kaksi jo varsin pitkälle työstettyä lomakepohjaa: lääkärintoiminto edunvalvonta-asiassa sekä lääkärintoiminto edunvalvontavaltuutuksen vahvistamiseksi. Sipoossa lomakkeita pilotoidaan käytännössä mahdollisesti jo tänä keväänä tai viimeistään ensi syksynä ja pilotoinnin alkuvaiheessa järjestetään lyhyt koulutus.

Edunvalvontaprosessin kuvaaminen ja selkiyttäminen -työryhmän vastuhenkilö Nina Weckman kertoi, että työryhmässä ollaan piirtämässä kahta prosessikaaviota edunvalvontaprosessin

etenemisestä. Toinen kaavio koskee tilannetta, jossa henkilö hakee itse edunvalvojan määräämistä ja toinen tilannetta jossa tehdään ilmoitus edunvalvonnan tarpeesta olevasta henkilöstä. Prosessikaaviot on tarkoitettu sosiaali- ja terveydenhuollon ammattilaisille selkiyttämään edunvalvontaprosessin etenemistä ja kokonaisuutta. Prosessikaavioita tullaan hyödyntämään koulutuksen ja perehdytyksen tukena, ja ne laitetaan Sipoon intranettiin.

Ohjauksen ja *neuvonnan käytännöt* -työryhmän vastuuhenkilö Helena Räsänen kertoi työryhmän suunnitteleen, sopineen ja osin jo toteuttaneen seuraavia toimenpiteitä: yksikköesite asumisyksiköihin (sisältää itsemääräämisoikeuden, edunvalvonnan, edunvalvontavaltuutuksen ja hoitotahdon asioita), kotihoidon palvelupäivät foorumina säännölliselle tiedottamiselle ja ohjaukselle, Vanhustenviikon vakioteemaksi oikeudelliset kysymykset, paikallisen muistiyhdistyksen perustaminen Sipooseen sekä kunnan nettisivuilla olevan tiedon uudistaminen ja täydentäminen. Toimenpiteille on nimetty vastuuhenkilöitä ja sovittu toteuttamisesta etenemisestä.

Lisäksi Hans-Eric Christiansson mainitsi kaikille avoimesta ja maksuttomasta tilaisuudesta "Förberedandet för åldrandet – interessebevakningsfullmakt, viljeyttring och intressebevakning", jonka projekti ja Sibbo Svenska Pensionärsförening r.f. yhteistyössä järjestävät 17.3.2015 palvelutalo Lindassa. Tilaisuutta on markkinoitu aktiivisesti.

Projektiryhmä totesi, että kaikissa työryhmissä on menty eteenpäin, saatu sovittua ja osin jo toteutettuakin tärkeitä ja hyviä toimenpiteitä. Sovittiin, että seuraavassa projektiryhmän kokouksessa palataan tarkastelemaan kehittämistyön kokonaisuutta Sipoossa.

- kaksiosainen koulutus kevät ja syksy: ilmoittautumistilanne

Osana työryhmien suunnittelemaa toimenpiteitä toteutetaan Oikeudellisesta ennakoinnista edunvalvontaa – kaksiosainen koulutus avovastaanoton, aikuissosiaalityön, kotihoidon ja osasto 1:n henkilökunnalle. Ensimmäinen osa (oikeudellinen ennakointi) on keväällä ja toinen osa (edunvalvonta) syksyllä, ja molemmat toteutetaan samansisältöisinä kolme kertaa.

Tuotiin esille, että 25.3. koulutusiltapäivään oikeudellisesta ennakoinnista on tulossa kotihoidosta 8, osastolta 6-8 ja aikuissosiaalityöstä 2 työntekijää. Avovastaanotolta ei tule osallistujia tähän ensimmäiseen koulutuskertaan, mutta kyllä myöhemmin toukokuun koulutuspäiviin (6.5. ja 20.5.).

Lisäksi projektityöntekijät mainitsivat, että syksyn koulutusiltapäiviin edunvalvonnasta toivotaan puheenvuoroja myös maistraatista ja yleisestä edunvalvonnasta. Sovittiin, että projektityöntekijät ovat sähköpostitse yhteydessä Elina Ravanteeseen ja Jaana Sundvalliin.

5. Projektin väliarvioinnin osana tulevaisuusmuistelu

Osana projektin väliarviointia toteutettiin tulevaisuusmuistelu. Projektiryhmää ohjeistettiin kuvittelemaan, että nyt on alkuvuosi 2017, projekti on päättynyt ja hyvät saavutukset ovat nähtävillä. Heille esitettiin seuraavat kysymykset:

- 1) Miten tämä näkyy työssäsi? Mitä muutoksia on tapahtunut?
- 2) Mitä itse teit myönteisen kehityksen aikaansaamiseksi?

- 3) Mistä olit huolissasi projektin puolivälissä keväällä 2015? Mikä sai silloin huolesi vähenemään?

Kysymyksiin vastattiin itsenäisesti ja kirjallisesti. Tulevaisuusmuistelun yhteenvedoa käsitellään ja siitä keskustellaan projektiryhmän toukokuun kokouksessa.

6. Rovaniemen ja Sipoon edustajien vierailut toistensa luona 2015

- Sipoon edustajat Rovaniemelle 12.5.2015

Sipoon edustajina Rovaniemelle ovat lähdössä Hanne Pyykönen, Nina Weckman, Gitte Jensen ja Ingela Lindholm. Projektityöntekijät kertoivat, että Rovaniemen projektiryhmässä on suunniteltu vierailupäivän ohjelmaa siten, että aamupäivällä on tutustumiskäyntejä, sen jälkeen yhteinen lounas ja iltapäivällä Puimala-työpaja kunnissa tehtävästä kehittämistyöstä projektissa. Projektityöntekijät ovat sähköpostitse yhteydessä Rovaniemelle lähtijöihin käytännön järjestelyistä.

- Rovaniemen vierailun Sipooseen ideointi ja alustava suunnittelu

Kuten aikaisemmissa kokouksissa on keskusteltu, Rovaniemen edustajat kutsutaan vuorostaan Sipooseen syksyllä 2015. Nyt vierailun ajankohdaksi sovittiin torstai 3.12.2015. Rovaniemen edustajien vierailua suunnitellaan tarkemmin Sipoon projektiryhmän tulevilla kokouksilla.

7. Muut asiat

Projektiryhmän uudet jäsenet Veli-Matti Ponkala ja Jens Weckström kertoivat olevansa kiinnostuneita osallistumaan myös työryhmien työskentelyyn. Sovittiin, että Veli-Matti Ponkala on jatkossa mukana Edunvalvontaprosessi -työryhmässä ja Jens Weckström Ohjaus ja neuvonta -työryhmässä.

Anders Mickos mainitsi, että Terveysportin Lääkärinkäsikirjassa, jota lääkärit paljon käyttävät, ei ole riittävästi tietoa edunvalvontavaltuutuksesta. Myös uudet lääkärintoimintapohjat tulisi saada Terveysporttiin. Sovittiin, että projektityöntekijät ovat tässä asiassa yhteydessä Terveysporttia ylläpitävään Duodecimiin.

8. Seuraavien kokouksien 2015 ajankohdat

Seuraavat projektiryhmän kokoukset ovat **torstaina 28.5.2015 klo 9.00–12.00** Nikkilän terveyskeskuksen 3. kerroksen isossa kokoushuoneessa ja **torstaina 12.11.2015 klo 13–16**. Marraskuun kokouksen paikka vahvistuu myöhemmin.

9. Kokouksen päättäminen

Kokous päätettiin klo 15.50.